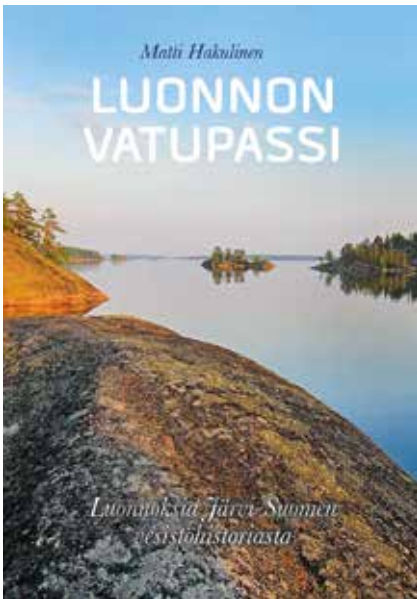

Järvi-Suomen vesistöhistoriasta

MATTI HAKULINEN

Kärnänkoski, jota pitkin Muinais-Päijänne kuroutui Ancylusjärvestä noin 9 500 vuotta sitten. Nykyisin Kärnänkosken virtaus on etelään päin, kun se Muinais-Päijänteen kuroutumisvaiheessa oli pohjoiseen. Kuva: Matti Hakulinen.

The Kärnänkoski rapids along which the Ancient Lake Päijänne isolated from the Lake Ancylus ca. 9,500 years ago. Today, the flow of the Kärnänkoski rapids is facing south, while when the Ancient Lake Päijänne isolated it was towards north. Photo: Matti Hakulinen.

Hakulinen, M., 2024. Luonnon Vatupassi – Luonnoksia Järvi-Suomen vesistöhistoriasta. Omakustanne, Lappeenranta, 320 s.

Luonnon Vatupassi kuvaa Järvi-Suomen kolmen nykyisen päävesistöalueen, Kokemäenjoen, Kymijoen ja Vuoksen, vesistöhistorioita. Tämän lisäksi avataan Järvi-Suomen syntyä menneisyydestä nykypäiviin sekä verrataan Järvi-Suomea Rannikko-Suomeen kiinnostavien aihepiirien kautta.

Aiemmin on kiinnitetty yllättävän vähän huomiota Sisä-Suomen suurjärveen, joka peitti reilu tuhat vuotta lähes kokonaan Saimaan ja Päijänteen altaat. Järven historia päättyi, kun sen vedet mursivat Heinolan harjun 7 300 vuotta sitten. Tämä tapahtuma jakoi järven Pielaveden Selkeydenjärvellä kahteen osaan: Muinais-Päijänteeseen ja Suursaimaaseen. Luonnon vatupassi -kirjasta löydät uutta tietoa erityisesti Sisä-Suomen suurjärven loppuvaiheista, joilla on yhtymäkohtia myös Kymenlaaksoon.

Kirja tiivistää järvihistoriaharrastuksessani kertyneet tietoni ja näkemykseni sekä kertoo tiivistäen eri vesistöistä lähdekirjallisuuksineen. Luonnon vatupassissa hyödynnän aiemmin julkaisemissani kirjoissa käsiteltyjä teemoja, tarjoten lukijalle monipuolisen katsauksen Järvi-Suomen vesistöjen historialliseen kehitykseen. Pyrin kirjassani myös syventämään tietoa Kokemäenjoen vesistön Valkeakosken yläpuolisten vesistöjen moninaisista vaiheista. Lisäksi esitän Simpelejärven, Pohjois-Karjalan

Pyhäjärven ja Kuolimon vesistöhistoriateorioita. Kokonaisuuden luomiseksi kuvaan kirjassa myös niitä vesistöjä, joita en ole tutkimusharrastanut, kuten Näsijärveä, Vanajavettä, Pielistä, Puulaa, Ähtärinreittiä, Höytiäistä ja Hannu Pajusen tutkimia Juojärveä, Saarijärven reittiä ja Suonenjoki-Sorsavesi-järviryhmää.

MATTI HAKULINEN

Kirjoittaja on järvihistoriaharrastaja ja kirjoittanut tekstissä kuvatun kirjan.

KARHU KIERTÄÄ

Karhu kiertää – tuoreimpia geologian alan väitöstutkimuksia

11.8.2023 Raisa Alatarvas,
Oulun yliopisto

Arktisen alueen myöhäispleistoseenin ajan glasiaalisten meri- ja järvisedimenttien lähdealueanalyysi – implikaatiot deglasiation dynamiikkaan (Provenance analysis of Late Pleistocene Arctic glacial marine and lacustrine sediments – implications for deglaciation dynamics)

Tässä väitöstutkimuksessa tutkittiin sedimenttikairanäytteitä Itä-Siperian mereltä, keskiseltä Jäämereltä, ja Itämereltä tarkoituksena selvittää myöhäispleistoseenijän deglasiation ja

Kuva: Henrik Kalliomäki

sedimenttien kerrostumisen vuorovaikutuksia pohjoisen pallonpuoliskon meri- ja järviympäristöissä. Tämän työn päätavoitteena oli määrittää lähdealueet sekä kuljetusmekanismi- ja reitit sedimenteille, jotka ovat kerrostuneet De Long -kanavansuuvuuhkassa,